

Ks. Przemysław Sawa

Wydział Teologiczny

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Sprawozdanie z konferencji naukowej
Wizja pastoralna ks. Franciszka Blachnickiego wczoraj i dziś
Bielsko-Biała, 9 marca 2017 r.

W dniu 9 marca 2017 roku w Kurii Diecezjalnej w Bielsku-Białej odbyła się konferencja naukowa poświęcona upamiętnieniu 30. rocznicy śmierci Sługi Bożego ks. Franciszka Blachnickiego pt. *Wizja pastoralna ks. Franciszka Blachnickiego wczoraj i dziś*. Wydarzenie było zorganizowane przez Katedrę Teologii Dogmatycznej i Duchowości Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, reprezentowaną przez ks. dr. Przemysława Sawę oraz Stowarzyszenie Diakonia Ruchu Światło-Życie w diecezji bielsko-żywieckiej. Jednocześnie konferencja wpisała się w obchód 25-lecia istnienia diecezji bielsko-żywieckiej oraz Ruchu Światło-Życie w jej strukturach. Wśród słuchaczy znajdowali się księża, osoby konsekrowane i świeccy, zaangażowani dawniej lub obecnie w różne wspólnoty i diakonie oazowe. Spotkanie otwarł ks. mgr lic. Ryszard Piętka, moderator diecezjalny Ruchu Światło-Życie w diecezji bielsko-żywieckiej.

Konferencja składała się z dwóch części. Pierwsza sesja, pt. *Historia i teologia*, poświęcona była kontekstowi życia i twórczości ks. Franciszka Blachnickiego, w zakresie doświadczeń osobistych Sługi Bożego oraz kondycji współczesnego mu świata, stanu teologii i duchowości, jak również filozoficznego (antropologicznego) osadzenia proponowanej przez niego duchowości i dynamiki życia wewnętrznego. Z kolei druga sesja, pt. *Życie Kościoła*, poświęcona została refleksji nad wieloma wymiarami misji Ruchu Światło-Życie w kontekście pastoralnym (przede wszystkim w kwestii odnowy parafii), liturgicznym oraz ewangelizacyjnym w świetle wyzwań współczesności.

Pierwszą sesję otworzył bp dr Adam Wodarczyk, biskup pomocniczy archidiecezji katowickiej, wieloletni moderator generalny Ruchu Światło-Życie, który wygłosił referat pt. *Ks. F. Blachnicki – prorok naszych czasów*. Prelegent, niegdyś postulator procesu beatyfikacyjnego Sługi Bożego, pokazał wielkość jego nauczania i działania oraz perspektywiczne myślenie, co pozwala określić go mianem „proroka naszych czasów”, zwłaszcza w kontekście konsumpcyjnej cywilizacji. Biskup zauważył, że Ruch Światło-Życie nie przeżył się, ale jest wciąż aktualny, gdyż ponad trzydzieści lat temu ks. Blachnicki ponazywał rzeczy, które obecnie się dzieją i stanowią wyzwania oraz przedmiot walki duchowej. Oazowe przesłanie jest więc nadal potrzebne w urzeczywistnianiu nowego życia w ludziach oraz tworzeniu nowej wspólnoty i nowej kultury.

Następnie ks. dr Przemysław Sawa z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, dyrektor Szkoły Ewangelizacji Cyryl i Metody, w swoim wystąpieniu pt. *Dzieło ks. F. Blachnickiego w kontekście historii teologii i duchowości* ukazał perspektywę twórczości Sługi Bożego. Z jednej strony zwrócił uwagę na rozwój eklezjologii w XIX i XX wieku, czego szczytem była Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, uchwalona przez Sobór Watykański II, wyrażająca ideę Kościoła jako Ludu Bożego zmierzającego do eschatologicznego spełnienia, konstytuowanego przez dary hierarchiczne i charyzmatyczne. Z drugiej strony umiejscowił ideę Oazy Żywego Kościoła, a później Ruchu Światło-Życie w historii duchowości katolickiej, w kontekście współdziałania duchownych i świeckich oraz dostrzeżenia idei wspólnot w obrębie Kościoła (idea św. Wincentego Pallottiego, tzw. Domki Jańskiego oraz idea zmartwychwstańca, projekt Franciszka Jordana, idee św. Jana Bosko w XIX wieku oraz różne bractwa i rodzące się wspólnoty w XX wieku), jednocześnie zwracając uwagę na fakt, że wiele współczesnych wspólnot odnowy Kościoła, także tych, które nie identyfikują się obecnie z Ruchem Światło-Życie, widzi swoje źródło w oazowej formacji swoich założycieli.

Dr hab. Aleksander Bańka z Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, działający w Centrum Duchowości Ruchu Światło-Życie w Tychach, wygłosił referat pt. *Antropologiczne podstawy życia duchowego według ks. F. Blachnickiego*. Nakreślił filozoficzną podstawę „ideału nowego człowieka”, wskazując na wymiar modlitewny, który istotnie wpływa na kształt człowieczeństwa. W sposób szczególny realizuje się to przez ideę wolności, która winna rozwijać się w każdym człowieku. Ta wizja stanowi wciąż aktualne wyzwanie dla współczesności, zwłaszcza w wymiarze europejskim.

Po krótkiej dyskusji i przerwie rozpoczęła się sesja druga, która w sposób szczególny ukazała aktualność dziedzictwa ks. Franciszka Blachnickiego oraz propozycji duszpasterskiej promowanej przez Ruch Światło-Życie. W związku z tym ta część spotkania kierowała uwagę uczestników na teraźniejszość i przyszłość Kościoła.

Rozpoczynając tę sesję, ks. dr hab. Bogdan Biela z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach przedstawił referat pt. *Odnowa parafii według ks. F. Blachnickiego*. Prelegent ukazał najpierw ideę *communio*, prezentowaną przez Sługę Bożego, osadzając ją na głównych fundamentach eklezjologii Soboru Watykańskiego II oraz dziedzictwie teologicznym. Następnie przedstawił wizję odnowy duszpasterstwa, która charakteryzuje się przejściem od *cura animarum* do *cura pastoralis* oraz skoncentrowaniu życia Kościoła wokół triady: *martyria, leiturgia, diakonia*. To wszystko prowadzi do strategii odnowy parafii poprzez małe grupy, podjęcie działań misyjnych oraz odnowiony model posługi duchownych.

Z kolei ks. mgr lic. Marcin Loretz, moderator Centralnej Diakonii Liturgicznej Ruchu Światło-Życie, wygłosił wykład pt. *Ruch Światło-Życie w dziele soborowej odnowy liturgii*. Opisał proces kształtowania się formacji liturgicznej w Ruchu i formy recepcji reformy liturgicznej, zwłaszcza przez wcielanie w życie postulowanego przez soborową konstytucję *Sacrosanctum concilium* tzw. aktywnego uczestnictwa wiernych. Prelegent ukazał również konkretne owoce liturgicznego odnowienia realizowanego przez Ruch Światło-Życie: formacja uczestników liturgii, zrozumienie teologii liturgii, deuterokatechumenat z różnymi celebracjami, wprowadzenie procesji z darami i procesji komunijnej podczas Eucharystii, promowanie celebracji sakramentu pokuty i pojednania z liturgią słowa. Podkreślił również fakt, że Ruch Światło-Życie jest ruchem liturgicznym, gdyż to właśnie przez liturgię dokonuje się formacja wiernych.

Sesję zamknął moderator generalny Ruchu Światło-Życie, ks. dr Marek Sędek, swoim wystąpieniem na temat: *Ruch Światło-Życie wobec wyzwań XXI wieku*. Najpierw ukazał on główne wyzwania stojące przed Kościołem: przemiany kulturowe związane z funkcjonowaniem w świecie rozwijającej się elektroniki, wpływ pogrążonej w kryzysie cywilizacji zachodniej (New Age, synkretyzm religijny i duchowy, koncentracja na własnym przeżyciu, doświadczeniu, nowa antropologia, dezintegracja tożsamości człowieka, szeroko rozumiany konsumpcjonizm, prymat wrażeń nad faktami, różnego rodzaju manipulacje, rozpad rodziny). Odpowiedzią Ruchu Światło-Życie na przedstawione wyzwania jest wizja człowieka, Kościoła i liturgii jako urzeczywistnienia Słowa Bożego według ks. Blachnickiego, jak również szukanie nowych dróg ewangelizacji oraz sposobów dotarcia zwłaszcza do młodego człowieka. Wciąż aktualny jest podstawowy charyzmat Ruchu Światło-Życie, jakim jest charyzmat spotkania, a także ewangelizacja, formacja przez system katechumenalny, a następnie stawianie wymogów moralnych. Szczególnym znakiem w tej przestrzeni są wspólnoty Domowego Kościoła Ruchu Światło-Życie.

Ważną częścią każdej sesji była ożywiona dyskusja po wysłuchaniu trzech kolejnych referatów. Nie tylko ciekawe pytania uczestników, ale również świadectwa i dopowiedzenia świadczyły o głębokim zainteresowaniu przedstawioną tematyką.

Konferencję zakończyły wystąpienia odpowiedzialnych za Ruch Światło-Życie w diecezji bielsko-żywieckiej. Ksiądz prałat Marcin Aleksy, pierwszy moderator diecezjalny, przedstawił krótkie wystąpienie pt. *25 lat Ruchu Światło-Życie w diecezji bielsko-żywieckiej*, wskazując na główne osiągnięcia Oazy w latach jego posługiwania (1992–2014). Z kolei ks. mgr lic. Ryszard Piętka, obecny moderator diecezjalny, ukazał *Ruch Światło-Życie w diecezji bielsko-żywieckiej dziś*. Przedstawił strukturę i działanie Ruchu w diecezji, wskazując na wyzwanie powracania i przypominania sobie charyzmatu Światło-Życie. Wśród narzędzi ciągłego odnawiania się Ruchu wymienił: lekturę dzieł Założyciela, dokumentów Ruchu, stałą formację, ewangelizację stylem życia, rozmaite służby oraz budowanie jedności między poszczególnymi wspólnotami i gałęziami Ruchu.

Zaprezentowane wystąpienia prelegentów oraz zainteresowanie uczestników konferencji świadczy o aktualności drogi proponowanej przez Ruch Światło-Życie. Dzieło ks. Franciszka Blachnickiego wciąż stanowi ważną ścieżkę ewangelizacji, formacji i duszpasterstwa dla Kościoła w Polsce oraz w innych zakątkach świata. Zmieniająca się rzeczywistość domaga się jednak odpowiedniego odnalezienia sposobów recepcji charyzmatu Światło-Życie. Nie można jednak ograniczać tego projektu jedynie do aspektu pastoralnego. Konferencja ukazała solidne podstawy teologiczne, antropologiczne oraz duchowość formacji i sposobu życia katolików zorganizowanych we wspólnotach Ruchu Światło-Życie. Z tego powodu droga ta wciąż wpisuje się w rzeczywistość odnowy Kościoła według zasad wskazanych przez Sobór Watykański II i późniejsze wypowiedzi Magisterium Kościoła.